

Memòria

2019 Memòria de les
Càritas diocesanes
amb seu a Catalunya

STOP
POBRESA

Càritas
Catalunya

Sumari

1	Pròleg	3
2	Presentació	5
3	Identitat i organització	7
4	Programes i projectes de la Memòria 2019	9
5	Perfil de les persones ateses per l'acció social	19
6	Entitats vinculades	29
7	Comunicació, sensibilització i denúncia	40
8	Animació comunitària	42
9	Dades econòmiques 2019	44
10	Persones al servei de persones	46
11	Sigues part de la solució contra la pobresa	47
12	Càritas diocesanes amb seu a Catalunya	48

Edita: Càritas Catalunya. C/ Dels Àngels, 18 – 08001 Barcelona. Tel.: 934 126 864. NIF: R25002991.
Consell de redacció: Grup de Treball de la Memòria. **Coordinació:** Càritas Catalunya. **Disseny:** ESSA Estructura de Comunicació. SL. **Fotografies:** Càritas diocesanes amb seu a Catalunya, Marc Bartumeus, Jordi Boixareu, Dani Codina, Luis Miguel Luna i Mingo Venero. **Correcció:** Marina Miralles. **Impressió:** AGPOGRAF, SA. Barcelona, setembre de 2020.

Càritas Catalunya permet la reproducció, la difusió i còpia de qualsevol d'aquests continguts d'aquesta publicació, sempre que sigui citant la font i la data de la publicació. Estan expressament excloses d'aquest permís, qualsevol de les imatges/fotografies, que queden protegides pel dret a la propietat intel·lectual. Se'n podrà tenir autorització prèvia petició per escrit a info@caritascatalunya.cat.

A Càritas ens importa la salut del nostre planeta. El paper per imprimir aquesta memòria prové de fonts sostenibles i certificades.

1 Benvolguts germans i germanes,

Com cada any per aquestes dates volem informar de tot el que fem amb el que rebem de vosaltres. Amb la presentació de la *Memòria 2019 de les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya* volem, com en anys passats, retre comptes de la nostra acció assegurant la màxima transparència. Les dades d'aquesta memòria constaten que molt lluny de superar la crisi que va començar l'any 2008, i encara més tenint en compte els estralls que ha originat la pandèmia de la COVID-19.

Aquest document mostra una gran part del compromís de l'Església diocesana amb els germans i les germanes més necessitats que viuen entre nosaltres. Més que fer èmfasi en les dades, prou eloqüents, ens volem fixar en cada persona, en cada família necessitada, en les seves angoixes i preocupacions diàries.

A més de la descripció de situacions viscudes per nosaltres en primera persona, **analitzem i interpretem les dades**, cosa que ens permet **denunciar** i combatre profèticament les injustícies.

En una societat moguda sovint per l'individualisme i l'utilitarisme, hem de **destacar el compromís de molts cristians, que, animats per la seva fe, volen sembrar esperança** en el cor d'aquells que es troben en situacions de vulnerabilitat. Gràcies als donants, a les persones voluntàries, als treballadors i als responsables diocesans de les Càritas amb seu a Catalunya, hem pogut contribuir a millorar les condicions de vida de més de dues-centes mil persones d'arreu del territori.

La COVID-19 ens ha obligat a reorganitzar la vida de l'Església i també el servei que Càritas fa cada dia des de les parròquies i arxiprestats. En aquest temps de pandèmia i de confinament, hem d'agrair l'acció desplegada per Càritas juntament amb altres institucions de servei i de solidaritat. Però, tot i això, no podem tancar els ulls ni el cor davant **les previsions d'un temps de greus dificultats econòmiques i socials per a moltes famílies.**

Des dels punts d'atenció de Càritas, hem comprovat que aquesta adversitat inesperada ha fet créixer l'abatiment i el desconsol en moltes persones. **Davant d'aquesta emergència, l'Església vol actuar amb valentia i generositat, esperonats pel missatge de Crist:** "Que resplendeixi la vostra llum davant la gent, perquè vegin les vostres bones obres i glorifiquin el vostre Pare del cel" (Mt 5,16).

La fraternitat, la solidaritat i la caritat són valors que identifiquen la comunitat cristiana. L'acció caritativa i social forma part de la missió evangelitzadora de l'Església des dels seus inicis, i n'és un dels elements constitutius juntament amb la celebració dels sagraments, l'atenció espiritual i la formació catequètica. Ser al costat dels més vulnerables exigeix per part nostra **un acompanyament fratern i compromès.** Un acompanyament que és alhora material, humà i espiritual.

I en aquesta missió no estem sols. Des dels primers moments de la pandèmia, hem vist milers d'accions samaritanes de persones que han fet seu el missatge de Jesucrist recollit en l'Evangeli de sant Mateu: "Perquè vaig tenir fam i em va donar menjar; vaig tenir set i em va donar beure; era foraster i em va acollir" (Mt 25,35).

S'acosten temps difícils, però ens encomanem a Déu Nostre Senyor i a la seva Mare Santa Maria, perquè en la foscor ens il·luminin el camí, ens consolïn en l'infortuni i ens omplin els cors d'esperança.

+Joan Josep Omella Omella

Cardenal Arquebisbe de Barcelona

Responsable de la pastoral social en l'àmbit de la Tarraconense

Bisbe Delegat de la Conferència Episcopal Tarraconense a Càritas Catalunya

2 És l'hora de reinventar el futur

Quan ja tenia força pensat el text d'aquesta Memòria 2019 de les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya, va arribar el terrabastall víric de la COVID-19 que ho ha trasbalsat tot.

El 2019 vam acompanyar **82.139 llars** on hi vivien **217.171 persones**, una xifra similar a la de l'any 2018 (un 2% menys).

Les dades ens mostraven que els principals problemes que patien les persones que s'adreçaven a les Càritas diocesanes eren els derivats de la manca d'habitatge i de l'atur cronificat o del treball precaritzat. Una trilogia endèmica, arrossegada des de la crisi del 2008-2013, que obligava les Càritas diocesanes a focalitzar esforços en la cobertura de les necessitats bàsiques.

Tot i alguns indicadors oficials, d'estadística interessada, que ens van voler fer creure que la crisi havia arribat al final del túnel, constatarem que, malgrat els cinc anys de recuperació econòmica, **la majoria de les famílies ateses per Càritas encara estaven immerses a la meitat del túnel**, com ho mostrava l'Informe FOESSA-Catalunya 2018.

Però, de cop i volta, a meitats del mes de març del 2020 es desencadenà l'estrall pandèmic -ni previst ni intuït-. L'estat d'alarma ho aturà tot, col·lapsà iniciatives i enterrà en el confinament moltes esperances de futur, **però Càritas no tancà**, sinó que seguí a peu de trinxera en previsió de l'evolució de la pandèmia.

Passades les dues primeres setmanes de confinament, **es van multiplicar per tres les peticions d'ajuda a les Càritas d'arreu de Catalunya**.

La realitat ha superat la literatura, i el que tantes vegades havíem llegit de llavis del Petit Príncep "que allò essencial és invisible als ulls", s'ha capgirat del tot i la realitat ha fet aflorar el contrari: "allò essencial s'ha fet visible als ulls".

Per a 350.000 persones de Catalunya, el seu dia a dia no és viure, sinó sobreviure, ja que estan excloses del sistema de protecció social. Són els descartats, els que ja no compten per a una societat utilitària i neoesclavista sense escrúpols, tal com moltes vegades ens ha repetit el papa Francesc.

A aquestes 350.000 persones **cal afegir-n'hi 1,5 milions** que fa deu anys que demanen ajuda perquè es troben en situacions de gran vulnerabilitat i no veuen una sortida a la seva situació. I per reblar el clau, hi afegim un milió de persones més, que tot i tenir feina (precària, incerta) estan atemorides i angoixades només de pensar que si torna una crisi com la que acaben de patir, cauran irremeiablement en l'exclusió.

Com podem esperar, ens espera una etapa difícil -amb una allau massiva de persones que s'estan quedant a la cuneta- i que posarà a prova tots els nostres recursos, així com tota la nostra xarxa solidària com a comunitats cristianes.

Des de fa anys, a Càritas denunciem i constatem l'augment de les desigualtats i la deriva del nostre món, i ara, amb aquesta nova crisi -sense precedents en la història contemporània-, **ens hem de preparar per a una situació que encara s'agreuja més si les forces polítiques, sindicals i empresarials no arriben a bastir un pla de xoc immediat**, seguit per un pacte d'Estat social que garanteixi els drets de la ciutadania. Ens trobem, doncs, davant d'un repte que supera els límits tradicionals dels territoris i les nacions i es dirigeix **cap a un repte generacional**. I això no és una utopia.

No poden recloure'ns en la fictícia protecció de la soledat en temps del Twitter. **És necessari que tothom se senti estimat socialment**. Perquè, en el fons no és qüestió de no estar sols, sinó de no sentir-se sols. La proximitat amb les persones canvia la manera de percebre el món. Cal pensar en positiu i sortir a l'encontre dels qui ens necessiten i compartir amb ells retalls de vida. Només així abrigarem el cor contra la fredor del desengany.

Des de Càritas, i també des d'altres organitzacions socials del nostre entorn, **hem demanat als diferents governs un urgent canvi de paradigma** en què s'han d'abordar de manera urgent qüestions punyents i vitals: la garantia d'ingressos mínims per a totes les persones; la regulació del sector immobiliari (sobretot pel que fa a l'**habitatge** de lloguer); un canvi de **model productiu**; generació de **feina estable i de qualitat**, especialment per als joves; canvis en la **política migratòria i d'asil** (quan resulta que ara tornem a necessitar els immigrants, encara que estiguin en situació irregular, per assegurar collites i serveis, i fa quatre dies alguns sectors en blasraven obertament), la creació d'un nou pacte polític que garanteixi **les pensions actuals i futures**; el suport real a la **petita i mitjana empresa** -veritable eix vertebrador de l'economia del país-, i molts altres temes que hi ha al calaix des de fa més d'una dècada. **En resum: necessitem tendir cap a nous objectius socials per combatre la pobresa extrema** de famílies amb menors d'edat i trobar equilibris de **sostenibilitat laboral** per tal d'optimitzar les noves oportunitats.

Mentre acabem de fer el dol per tot aquest devessall de mort i sofriment víric, hem de ser també conscients que aquest sistema econòmic en què vivim immersos s'ha de transformar radicalment amb molta més consciència de comunitat i generositat. Perquè, diguem-ho clar: **no tindrem cap futur si totes les persones no tenen dret a una vida digna**.

És l'hora, doncs, de procurar reinventar el futur, però no solament aquell que se circumscriu als territoris més afavorits, sinó el futur de tots els pobles, de totes les nacions i de totes les persones. Perquè tard o d'hora sortirem d'aquest confinament i ens haurem d'enfrontar amb la realitat més dura d'haver de triar entre allò important que hem après i tota la resta de coses superficials que haurem d'eliminar. Perquè si aquest nou imperatiu ètic que volem no va en aquesta direcció, tota la nostra quaresma sanitària no haurà servit per a res.

Francesc Roig Queralt

President de Càritas Catalunya

3 Identitat i organització

Càritas

Què és Càritas?

En paraules del papa Francesc: “Càritas és la carícia de l'Església al seu Poble, és la carícia de la Mare Església als seus fills, la tendresa, la proximitat”.

Càritas Catalunya és l'entitat de servei a les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya i de coordinació d'accions.

La missió de Càritas

La missió de Càritas Catalunya és la de cohesionar, promoure i coordinar les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya en el seu servei d'acollida i acompanyament a les persones més vulnerables, i en el desenvolupament del seu compromís social i caritatiu.

Els valors

Els valors de Càritas Catalunya són la participació, la gratuïtat, la fraternitat, la justícia social, la transparència, la dignitat, la sostenibilitat i l'austeritat.

La visió

La visió de Càritas Catalunya és donar suport i facilitar els serveis necessaris a les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya. Aspira a ser un referent de compromís social, aposta per la construcció d'una societat justa i fraterna, en què tothom es pugui desenvolupar integralment i de manera inclusiva, i promou la participació efectiva de les comunitats cristianes.

4 Programes i projectes de la Memòria 2019

L'any 2019 han augmentat les persones beneficiades dels espais relacionals, del Servei d'Ajudes Econòmiques (SAE), del voluntariat a domicilis i residències de persones grans, del suport psicològic individual o grupal, així com de les accions d'orientació sociolaboral i de formació ocupacional i professional, i també en el cas de les assessories jurídiques.

1. Programa d'Acollida i acompanyament (314 projectes)

1.1. Centres d'acollida i acompanyament (249 projectes)

L'objectiu és fer una primera acollida individual o grupal, si cal, i acompanyar la família o les persones per millorar la situació amb la seva participació activa.

1.2. Espais relacionals (65 projectes)

Aquests espais estan concebuts per fomentar la relació entre persones que es troben soles o amb poca xarxa social. S'hi promou el coneixement i l'ajuda mútua, així com el suport i l'intercanvi de pautes culturals.

2. Programa de Cobertura de les necessitats bàsiques (702 projectes)

2.1. Serveis d'Ajudes Econòmiques (SAE) (183 projectes)

Aquest servei facilita ajuts econòmics en metàl·lic a persones i famílies perquè puguin fer front a les despeses d'alimentació, lloguer, habitacions rellogades, transport, despeses escolars, medicació, etc. Són temporals i sempre es porten a terme amb un seguiment social de la persona o família per part dels professionals de Càritas.

Des dels **314 projectes** s'han acollit i acompanyat més de **103.095 persones**, amb una inversió de gairebé **4 milions d'euros**

Des dels **702 projectes** s'han cobert les necessitats bàsiques de **60.086 persones**, amb una inversió que supera els **10 milions d'euros**

Des dels **217 projectes** dedicats a la gent gran, s'han acompanyat més de **6.531 persones**, amb una inversió d'**1,3 milions d'euros**

2.2. Ajuts en espècie: aliments, roba, parament de la llar, material ortopèdic... (519 projectes)

Lliurament d'aliments, roba, productes d'higiene, parament de la llar i altres ajuts que permeten cobrir les necessitats bàsiques. La majoria formen part de la xarxa de les Càritas parroquials i arxiprestals. Actualment alguns punts s'estan agrupant en diferents centres de distribució d'aliments per oferir a les famílies una alimentació més completa i variada.

3. Programa de Gent gran (217 projectes)

3.1. Voluntariat a domicilis i en residències (115 projectes)

Es tracta de voluntaris i voluntàries que visiten periòdicament el domicili o la residència de persones grans que no tenen suport social. També inclou un seguiment telefònic. Aquests grups fan companyia, animen les residències, passegen i acompanyen la gent gran al metge.

3.2. Espais de relació i suport grupal per a la gent gran (93 projectes)

Amb el suport de voluntariat s'organitzen activitats grupals: xerrades, jocs, gimnàstica, manualitats, sortides culturals i excursions per a persones grans sense suport social, generalment als locals de les parròquies.

3.3. Servei d'atenció domiciliària (9 projectes)

Aquest servei assistencial i educatiu és a domicili, i pretén donar suport a les activitats de la vida diària com la higiene, l'alimentació, la neteja, la salut i la cura de la persona. També inclou la vinculació de la persona a la xarxa familiar i social.

4. Programa de Sense Llar i habitatge (233 projectes)

4.1. Habitatges compartits (72 projectes)

Es tracta d'habitatges d'estada temporal per a persones soles, famílies o mares amb fills, o persones grans en situació de vulnerabilitat social. Tenen espais propis i serveis comuns com bugaderia, neteja o sala d'estar, i compten amb suport professional, educatiu i de voluntariat.

4.2. Centres d'acollida i suport a persones sense llar (de dia o residencials) (43 projectes)

Els espais diürns funcionen diàriament i ofereixen suport personal i serveis com àpats, orientació sanitària, dutxa, bugaderia, consigna i domiciliació de correu... Altres centres d'acollida són residencials de 24 hores. Es tracta de recursos de suport per a persones sense llar que tenen com a objectiu la reincorporació a la vida social, cultural i de lleure de l'entorn. S'hi ofereix la possibilitat de fer un procés tant personal com grupal.

Des dels **233 projectes** per lluitar contra l'exclusió residencial, s'han acollit prop de **6.251 persones**, amb una inversió de gairebé **4,7 milions d'euros**

4.3. Pisos de lloguer social per a persones soles o famílies (105 projectes)

Aquest servei ofereix allotjament en pisos de lloguer assequible a persones soles i a famílies amb fills que tenen problemes per accedir al mercat de lloguer a causa de la seva situació econòmica i/o de vulnerabilitat social. Són habitatges d'estada temporal.

4.4. Millora de l'habitabilitat (reformes i adequació de l'habitatge) (1 projecte)

En aquest servei, un equip de voluntaris especialitzats fa visites a domicili. Realitzen una auditoria energètica i de condicions de l'habitatge, estableixen les accions de millora de l'habitatge i de l'eficiència energètica pertinents i sensibilitzen sobre estalvi energètic i consum responsable. Es dona suport en les millores d'habitabilitat, en funció de cada cas.

4.5. Servei de Mediació en Habitatge (SMH) (12 projectes)

Servei de prevenció de l'exclusió residencial basat en la mediació entre les persones o famílies que no poden pagar i els propietaris dels habitatges o les entitats financeres. També fa mediació en famílies que tenen dificultats per assumir el lloguer i facilita assessorament en els contractes.

5. Programa de Família i infància (236 projectes)

5.1. Centres oberts o de lleure per a infants, adolescents i joves (25 projectes)

Els centres oberts i de lleure s'adrecen a infants i adolescents d'entre 6 i 16 anys i a joves d'entre 16 i 21 anys i les seves famílies. Obren diàriament i en horari extraescolar de tarda-vespre, i s'hi duen a terme diferents programes d'habilitats i de creixement emocional, i activitats com el reforç escolar, esports, recerca de feina... S'hi vetlla pel seu creixement personal i perquè tinguin un bon estat de salut. Normalment s'hi garanteix el beure i alguns dies el sopar. Alguns participants són immigrants que han vingut sols i no tenen familiars o amics que els puguin ajudar.

5.2. Reforç educatiu i pedagògic individual i grupal (156 projectes)

Aquests reforços compten amb professionals contractats i voluntaris que ajuden dues tardes per setmana infants i adolescents en etapa d'escolarització obligatòria, a fer les tasques escolars i millorar els hàbits d'estudi i treball.

5.3. Serveis de suport a famílies amb infants, a mares soles amb fills... (44 projectes)

En els espais de guarda, els infants són atesos mentre els pares i/o les mares fan cursos de formació d'oficis o de llengua. Amb el suport de professionals, voluntariat i els mateixos pares, els infants poden jugar i fer activitats.

Els centres de suport maternoinfantils són espais de suport diari per a dones en estat de gestació avançat i/o amb fills d'entre 0 i 3 anys. La seva finalitat és acompanyar les dones en la cria dels seus fills i ajudar a consolidar llaços afectius protectors i generadors d'amor. També s'hi ofereixen tallers grupals per a famílies amb infants petits.

En altres projectes s'acompanya diàriament famílies amb fills menors de 6 anys. Se'ls acompanya de manera integrada i integral en els diferents aspectes de la vida familiar: cria dels petits i els seus germans, temes escolars, formació dels pares i mares, recerca d'habitatge, salut...

5.4. Servei d'atenció a domicilis per a famílies (5 projectes)

Es tracta d'un servei assistencial i educatiu a domicili per donar suport a les necessitats de la vida diària com: la higiene, l'alimentació, la salut, la cura dels fills, l'organització de la llar...

5.5. Centres residencials per a famílies i infants (6 projectes)

Són per a dones soles, per a dones amb fills i alguns per a infants sols. N'hi ha que són per a situacions d'urgència en casos de violència domèstica. D'altres són per poder-s'hi estar un any o més. S'hi ofereix un espai de contenció i seguretat i s'hi acompanya les persones en el seu procés de recuperació de les situacions de violència i/o vulnerabilitat que han viscut.

En els **236 projectes** adreçats a les famílies, hi han participat prop de **6.328 persones**, amb una inversió de **7,5 milions** d'euros

El programa de Salut ha atès **813 persones** des dels **24 projectes**, amb una inversió de **585.084,98 d'euros**

En els **128 projectes** adreçats a l'educació i formació dels adults, hi han participat prop de **4.839 persones**, amb una inversió de **828.645,29 euros**

6. Programa de Salut (24 projectes)

6.1. Suport psicològic individual, grupal o comunitari (23 projectes)

Aquest servei presta atenció professional (psicològica, psiquiàtrica i d'infermeria) tant ambulatoria com a domicili, treballant amb un pla terapèutic individual, familiar o grupal segons les necessitats de cadascú, per ajudar les persones a resoldre els conflictes emocionals i relacionals. També inclou atenció psiquiàtrica per a malalts mentals severes.

Des del servei també es dona assessorament i suport als professionals de Càritas per poder fer intervencions amb persones que pateixen algun tipus de trastorn mental.

S'hi ofereix un espai de contenció i seguretat i s'hi acompanya les persones en el seu procés de recuperació de les situacions de violència i/o vulnerabilitat que han viscut.

6.2. Centres residencials i d'acollida per a persones amb malalties (1 projecte)

Espais residencials o no, per atendre, acompanyar i tractar educativament i terapèuticament persones amb problemes d'addiccions i que es troben en situacions de vulnerabilitat social i econòmica.

7. Programa d'Educació i formació per a adults (128 projectes)

7.1. Centres d'acollida i aprenentatge de la llengua a diferents nivells (97 projectes)

En aquests centres es treballa la incorporació de les persones en la societat d'acollida i es porten a terme cursos de llengua catalana i castellana de diferents nivells. N'hi ha que ofereixen servei de guarderia o cangur.

7.2. Educació i formació d'habilitats personals i relacionals (31 projectes)

Tenen com a objectiu que les persones que ho requereixin treballin els factors que afavoreixen o dificulten la seva inclusió personal, vital i social: formació, salut, relacions –família, amics, parella, lleure–, entorn, organització de la vida quotidiana, situació econòmica, estat d'ànim, etc., normalment com a pas previ per iniciar un itinerari laboral.

8. Programa d'Inserció sociolaboral i economia social (237 projectes)

8.1. Orientació sociolaboral (93 projectes)

En aquests projectes s'ofereix informació, orientació i assessorament laboral, a escala individual i grupal. Es treballa el currículum de la persona, les necessitats de formació...

8.2. Formació ocupacional i professional (60 projectes)

Es porten a terme formacions tecnicoprofessionals relacionades amb el mercat de treball: atenció a persones grans i infants, electricitat, jardineria, peixateria, cuina, logística, etc. N'hi ha que ofereixen servei de cangur per tal de facilitar-hi l'assistència als pares i mares.

8.3. Intermediació sociolaboral (48 projectes)

Les persones hi aprenen i milloren les eines de recerca de feina i hi poden millorar les seves competències laborals.

8.4. Empreses d'inserció i fundacions laborals (26 projectes)

Són empreses o fundacions de Càritas creades per facilitar la inserció laboral de persones que es troben en situació de vulnerabilitat social i laboral des d'una empresa econòmicament rendible, en la qual es mantenen criteris de qualitat en la prestació de serveis i la gestió, de manera que es contribueix al desenvolupament sostenible, econòmic i social. S'ofereixen i es mantenen llocs de treball amb formació, acompanyament i seguiment personalitzat en complementarietat amb els agents socials i institucionals del territori.

La relació d'aquestes empreses es pot consultar a la pàg. 29.

S'han portat a terme **237 projectes** per a la inserció sociolaboral i l'economia social, amb més de **13.095 participants** i una inversió de **5,9 milions d'euros**

Des dels **26 projectes** s'han assessorat prop de **7.295 persones** amb una inversió de **652.041,23 euros**

8.5. Altres iniciatives d'economia social (10 projectes)

S'ofereix suport, formació i acompanyament a persones amb dificultats d'inserció laboral que, havent finalitzat amb èxit un procés formatiu i/o d'orientació sociolaboral, estan preparades i motivades per tirar endavant la seva pròpia experiència laboral d'autoocupació.

9. Programa d'Assessoria jurídica (26 projectes)

9.1. Assessoria jurídica general (7 projectes)

Està formada per un equip d'advocats contractats i/o voluntaris que assessoren les persones en diversos àmbits (laboral, d'habitatge, familiar, penal i civil).

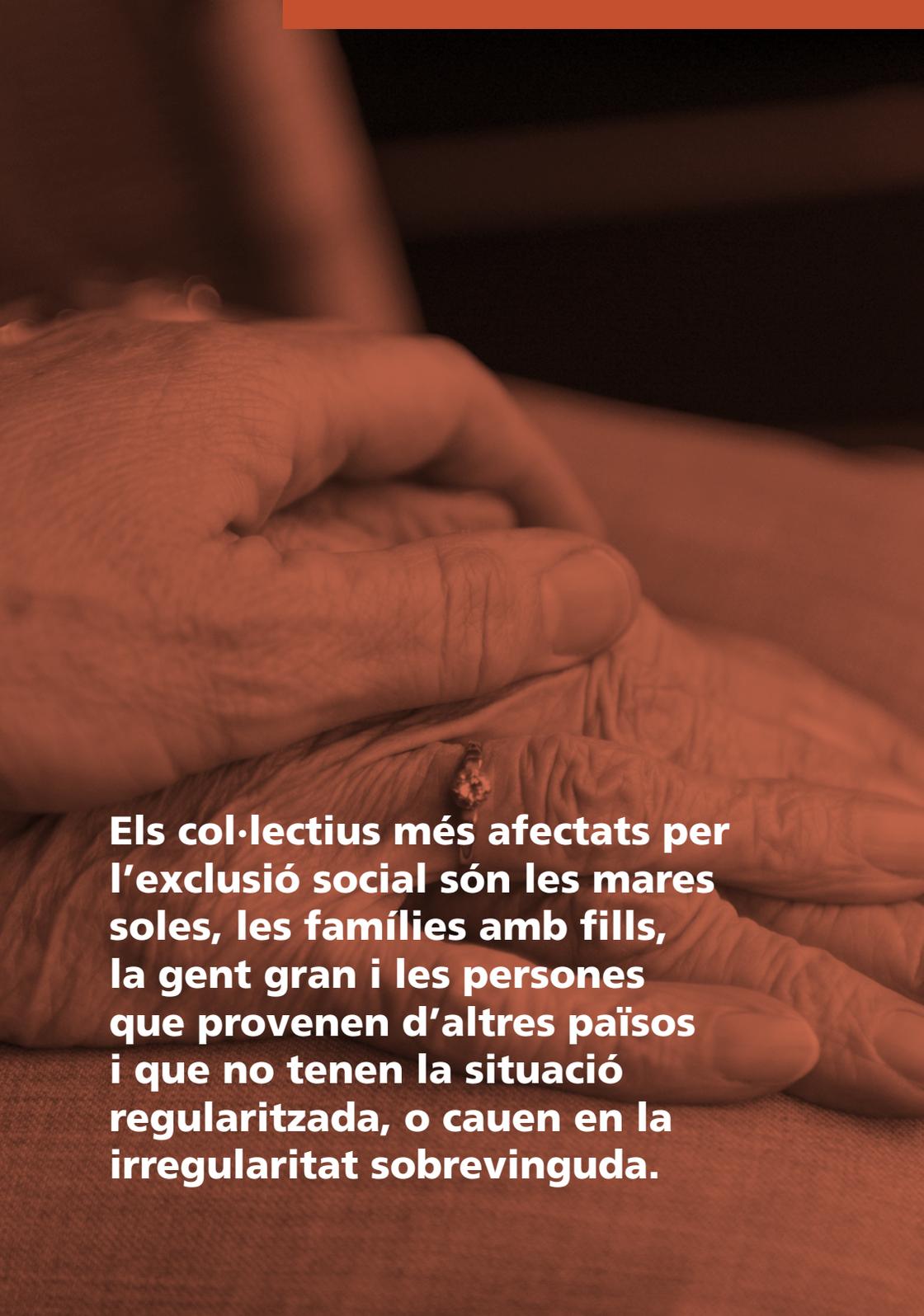
9.2. Assessoria jurídica en temes d'estrangeria (19 projectes)

Es tracta d'un equip d'advocats especialitzats en temes migratoris que ofereix una atenció individualitzada informant, assessorant i tramitant permisos, recursos, nacionalitats... al col·lectiu d'immigrants que s'atenen als territoris de Càritas. També se sensibilitza i es forma a la comunitat sobre temes i tràmits jurídics.

CARITAT PER LOS
POBRES DEL HOS-
PITAL D NOSTRA
SENYORA DELS
YNEANTS
ORFANS

ANY 1785

Els col·lectius més afectats per l'exclusió social són les mares soles, les famílies amb fills, la gent gran i les persones que provenen d'altres països i que no tenen la situació regularitzada, o cauen en la irregularitat sobrevinguda.

5 Les persones ateses per l'acció social

L'any 2019, les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya van acompanyar **82.139 llars**, on viuen **217.171 persones**, una xifra molt similar a la registrada l'any anterior. És a dir, tot i que fa cinc anys que dura la recuperació econòmica, la majoria de les famílies ateses per Càritas no l'han notada, i, fins i tot, han vist com empitjoraven les seves condicions de vida. Tal com ens indicava el *VIII Informe sobre exclusió i desenvolupament social a Catalunya*, de la Fundació FOESSA, hi ha unes debilitats estructurals del nostre model socioeconòmic que no faciliten que les persones en situació d'exclusió social puguin iniciar el llarg procés de retorn a la societat.

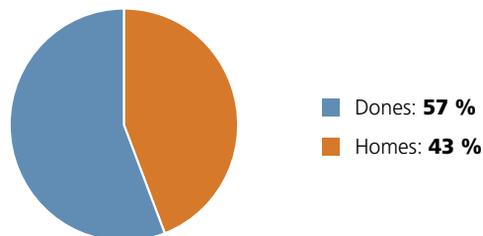
En primer lloc, **la precarietat laboral**, amb els seus dos motors principals (l'elevada temporalitat i la parcialitat involuntària), fa que les persones no puguin tirar endavant el seu projecte personal o familiar malgrat tenir una feina. S'hi suma la precarietat en **l'habitatge**, que afegeix inseguretat i angoixa a les famílies que viuen en condicions d'insalubritat, amuntegament o de habitacions rellogades. Un **sistema de prestacions que no cobreix tothom qui ho necessita** i amb quanties que no permeten sortir de la pobresa i, finalment, **un sistema redistributiu feble** acaben de completar el marc estructural en el qual es desenvolupa la nostra societat, que malauradament deixa persones i famílies enrere, en situació d'exclusió social.

Així, **els col·lectius més afectats per l'exclusió social** són les famílies amb fills i les mares soles, la gent gran i les persones que provenen d'altres països i que no tenen la seva situació regularitzada, o cauen en la irregularitat sobrevinguda.

L'any 2019, **82.139 llars** on viuen **217.171 persones** es van beneficiar de l'acció social de les Càritas amb seu a Catalunya.

Sexe de les persones ateses

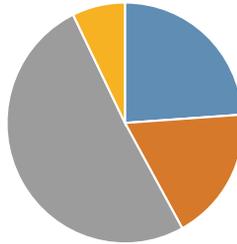

A Càritas hem continuat atenent més dones que homes, amb una proporció del 57 % femenina i del 43 % masculina, una tendència similar a la dels anys anteriors.

Continuen essent majoritàries les atencions a famílies amb fills (**48 %**)

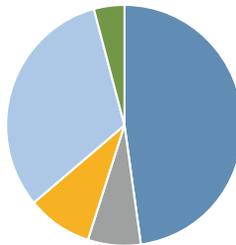
Edats

- Menors de (0 a 17): **24 %**
- Joves (de 18 a 29): **18 %**
- Adultes (de 30 a 64): **51 %**
- Grans (65 i més): **7 %**

Les **franges d'edat** de les persones ateses es mantenen pràcticament similars respecte als anys anteriors, en què la meitat de les persones ateses són adultes, una quarta part són menors i dins de l'altra quarta part la majoria són joves (18 %), i la resta són persones de 65 o més anys (el 7 %).

Tipus de convivència

- Famílies amb fills: **48 %**
- Parella sense fills: **6 %**
- Parents que viuen junts: **10 %**
- Persona sola: **32 %**
- Llar sense relació de parentiu: **4 %**

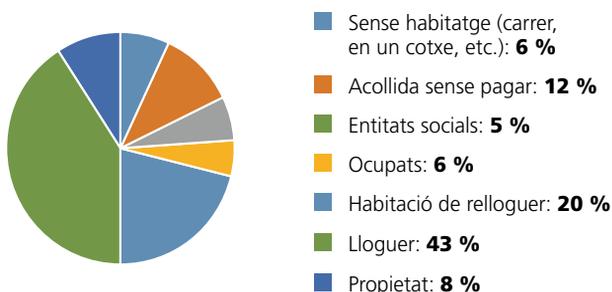

Destaca també l'elevada proporció de persones soles ateses, un **32 %** del total.

Segons el tipus de convivència, **continuen sent majoritàries les famílies amb fills**, que representen pràcticament la meitat de les persones ateses (48 %). Això ens confirma l'**especial vulnerabilitat de les llars amb menors i joves**, una tendència que ens preocupa. Molts infants i joves creixen avui en famílies marcades per privacions materials severes, i els serà molt més difícil assolir una ocupació, un habitatge i unes condicions de vida de certa seguretat en les quals es puguin projectar personalment i familiarment en el futur. Per això calen polítiques públiques de protecció a les famílies amb menors.

Destaca també l'elevada proporció de **persones soles ateses**, un 32 % del total, cosa que reflecteix les situacions de vulnerabilitat de les persones sense llar i de persones migrades soles que acudeixen a les Càritas amb seu a Catalunya.

Tinença de l'habitatge

Segons la tinença de l'habitatge, cal destacar que **pràcticament la meitat de les persones ateses no disposen d'un habitatge digne**, proporció que augmenta any rere any. En concret, del 34 % que representaven el 2017 van augmentar al 48 % el 2018 i fins al 49 % el 2019. A més de les persones sense habitatge (6 %), també inclou les persones que viuen en habitacions de relloguer (20 %), les persones que viuen acollides en cases de familiars o amics (12 %), les persones que viuen en habitatges d'entitats socials (5 %) i les persones que ocupen habitatges (6 %).

Aquesta tendència ens confirma que l'habitatge és un dels motors principals de les situacions d'exclusió a Catalunya, amb persones que viuen amb la **inseguretat** de no saber quan les faran fora de la seva habitació, i **que ho tenen molt difícil per poder-se empadronar**, cosa que els impedeix l'accés a drets bàsics com l'educació o la sanitat; persones que viuen en **infrahabitatges** o que viuen **amuntegades** en pocs metres quadrats, o persones que han de pagar una despesa per habitatge massa elevada amb relació als seus ingressos.

Cal una aposta decidida per part de les administracions públiques, amb la col·laboració dels agents privats, per tal **d'augmentar el parc de lloguer social públic**, perquè que les persones puguin accedir a un habitatge digne i mantenir-lo. I cal seguir destinant **recursos en ajudes al lloguer** per a totes aquelles famílies que no disposin dels ingressos suficients per cobrir aquestes despeses. S'ha de garantir el dret a l'habitatge amb tots els instruments que tinguin a l'abast.

Zona de naixement

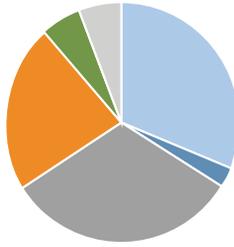
Segons la zona de naixement, destaca l'augment del nombre de les persones ateses provinents **d'Amèrica del Sud i d'Amèrica Central**, fins a representar el 34 % del total, cosa que reflecteix l'increment de les persones que han de fugir dels seus països d'origen per situacions de violència (com en els casos de les persones que provenen d'Hondures, El Salvador, etc.). En canvi, disminueix el nombre de persones provinents de l'Àfrica, fins a representar el 22 %, i d'Espanya (fins al 32 %).

Pràcticament la **meitat de les persones ateses** no disposa d'un habitatge digne.

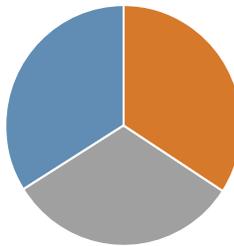
Destaca l'augment del nombre de les persones ateses provinents de l'Amèrica del Sud i l'Amèrica Central, fins a representar el **34 %**.

El **34 %** de les persones ateses està en situació administrativa irregular.

- Espanya: **32 %**
- Resta d'Europa: **4 %**
- Amèrica del Sud i Central: **34 %**
- Àfrica: **22 %**
- Àsia: **2 %**
- Resta: **6 %**

Situació legal

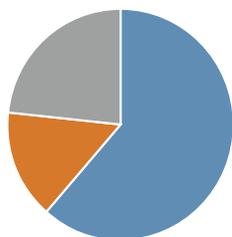

- Nacionalitat espanyola: **32 %**
- Documentació regularitzada: **34 %**
- Documentació no regularitzada: **34 %**

L'augment de persones provinents d'altres països es relaciona amb l'increment de cinc punts percentuals del nombre de les persones en situació administrativa irregular, fins a representar el 34 % del total, que per primera vegada iguala la proporció de persones en situació administrativa regular (34 %) i supera les persones de nacionalitat espanyola, que es redueixen fins al 32 %. Les oportunitats encara són més escasses per a aquestes persones, amb una vulneració constant dels seus drets que ens ha de portar a reflexionar. Les persones en situació administrativa irregular manifesten que **se senten invisibles**, amb tot un conjunt de dificultats afegides per accedir a drets tan bàsics com la sanitat, el treball o la participació en la nostra societat, i moltes vegades sotmeses a pràctiques abusives o explotació laboral.

Cal que des de les administracions **es faciliti el trànsit cap a la regularitat administrativa de les persones**, i, en aquest sentit, valorem molt positivament les iniciatives que s'han posat en marxa des de la Generalitat (en concret, des del Servei d'Ocupació de Catalunya) amb la línia ACOL de subvencions a entitats que ajudin a la regularització de persones contractades.

Situació laboral

- Atur / Busca feina: **61 %**
- Treballa: **15 %**
- Inactiu (pensionista, no busca feina i no treballa...): **24 %**

Finalment, segons la situació laboral, el 61 % de les persones ateses es troben a l'atur, cosa que reflecteix l'estreta relació entre les situacions d'atur i l'exclusió social. El 15 % de les persones ateses tenen una feina, que sempre és **precària** i no els permet cobrir les seves necessitats bàsiques.

De fet, moltes llars veuen com les persones que assumeixen les despeses treballen moltes hores, i malgrat l'esforç personal i familiar, requereixen ajuda per poder pagar totes les factures. **Des de Càritas denunciem que tenir un sou no garanteixi poder pagar les despeses de la llar i tenir una vida digna.** La parcialitat involuntària, l'elevada temporalitat i les condicions abusives de treballar sense contracte són les fonts principals de precarietat laboral.

Calen **polítiques actives d'ocupació** centrades en els col·lectius més vulnerables, i una col·laboració estreta entre les administracions i les entitats socials per **garantir que l'itinerari laboral** que inicien les persones en situació de vulnerabilitat **acabi en un treball decent**.

Com a conclusió, per afrontar aquesta fractura social que veiem des d'entitats com Càritas, i **per recuperar 1,5 milions de persones** que avui en dia es troben expulsades de la nostra societat, ens cal recuperar, en primer lloc, **una política de consensos en matèria social**, que estableixi com a prioritats la garantia del dret a un habitatge digne per a totes les persones, la garantia d'uns ingressos mínims amb un encaix adequat entre la nova prestació de la Seguretat Social (l'Ingrés Mínim Vital) i la Renda Garantida de Ciutadania (ampliant-ne la cobertura i suavitzant totes les traves burocràtiques que tenen lloc en l'actualitat), i l'establiment de plans d'ocupació específics per als col·lectius més vulnerables. Finalment, cal tenir en compte que **no només és important l'augment de la despesa social, sinó també la seva redistribució** de manera que arribi a les persones en situació de més vulnerabilitat. I s'ha de seguir treballant per recuperar la comunitat com a lloc on es teixeixen les relacions de protecció entre les persones.

El **61 %** de les persones ateses es troben a l'atur o busquen feina.

Accions significatives

Curs de prevenció de violència masclista

Càritas Diocesana de **Lleida** va organitzar un curs de formació a la tardor per a la prevenció de la violència masclista en l'àmbit comunitari d'origens diversos, amb la finalitat de proporcionar els coneixements mínims per facilitar el vincle i treballar a Catalunya.

En la segona part del curs, el Servei Jurídic de Càritas Diocesana de Lleida va impartir una formació específica sobre la situació de les dones a Espanya; d'aquesta manera, les alumnes van tenir l'oportunitat de conèixer els seus drets i també les obligacions que s'han de complir, així com els serveis que la societat té establerts.

El 3 de desembre va començar una altra part del curs impartida per la Fundació Jaume Rubió i Rubió per proporcionar formació i informació sobre el món laboral a la ciutat de Lleida; d'aquesta manera les alumnes van poder conèixer recursos i fer un diagnòstic de les seves capacitats laborals per poder-se preparar millor per al món laboral.

VI Jornada Diocesana d'Immigració al Santuari del Miracle

La Comissió d'Immigració de Càritas Diocesana de **Solsona** va organitzar la VI Jornada Diocesana d'Immigració, que va tenir lloc el 16 d'octubre de 2019 al santuari del Miracle.

Aquest any, com a resposta a la crida del papa Francesc, la jornada portava el lema "Compartim el viatge - Sumem quilòmetres" amb l'objectiu de compartir i afavorir la coneixença fent comunitat.

Un centenar de persones de diferents nacionalitats (marroquina, peruana i catalana), entre voluntaris, professionals i participants dels diferents programes de Càritas, van poder gaudir d'un matí de convivència.

A les 10 del matí va tenir lloc la benvinguda i l'esmorzar; a dos quarts d'11 va començar el recorregut "Sumant quilòmetres", un itinerari d'1,5 km amb la companyia del pare Xavier Poch, membre de la comunitat de monjos benedictins del Miracle. I a la 1 del migdia es va fer el dinar de germanor.

La jornada tenia un doble objectiu: sumar quilòmetres i compartir el trajecte amb una persona que no coneguessin per fomentar l'aproperament.

Projecte Obrim Camins

A Càritas ens comprometem amb les persones privades de llibertat i les seves famílies per tal que el camí de la reinserció sigui més fàcil. Càritas Diocesana de **Tortosa** disposa des de fa anys d'un projecte de suport en l'àmbit penitenciari: Obrim Camins.

La missió d'aquest projecte és ser al costat de les persones privades de llibertat i de les seves famílies durant els moments difícils de l'estada a la presó. Actualment es fan visites a les presons de Tarragona, Albocàsser i Lleida, a més de la feina de formació i sensibilització que es porta a terme amb voluntaris.

Setmanalment se'ls acompanya en la celebració de l'Eucaristia i també un cop per setmana es fan tallers.

Nou vídeo “El treball a la llar: treballem per la seva dignificació”

El 3 de desembre es va presentar, al Casino de Vic, el vídeo produït per Càritas Diocesana de **Vic** “El treball a la llar: treballem per la seva dignificació”.

L'acte estava emmarcat en la campanya que Càritas impulsa per al treball digne des del mes d'octubre de 2019, i que s'ha concretat en la difusió d'un manifest i la presentació del mateix vídeo a Igualada i a Manresa.

L'acte va començar amb la xerrada de Sandra Ezquerria, doctora i professora de Sociologia de la Universitat de Vic, que va situar el treball de les cures en el context actual, i va afirmar que les lleis no reconeixen el treball de la cura com una feina de veritat, que cal situar el treball de la cura al centre del debat polític i social i que en l'àmbit internacional el treball de la cura està infravalorat, infraregulat i invisibilitzat. La Dra. Ezquerria també va dir que si la treballadora de la llar no està ben reconeguda i valorada, la seva feina no serà tan efectiva, que tots al llarg de la vida necessitem que ens cuidin i que les societats actuals no es veuen capaces de garantir la cura a la ciutadania.

A continuació es va explicar el programa sociolaboral de Càritas Arxiprestal de Vic, que en el període de gener a setembre de 2019 va gestionar 114 ofertes de feina de treballadores de la llar.

L'acte va continuar amb la projecció del vídeo, les protagonistes del qual són quatre dones ateses per Càritas i, posteriorment, un debat amb la intervenció dels assistents.

A man with a beard, wearing a dark t-shirt and a white apron, is shown in profile from the side, focused on washing dishes. He is holding a high-pressure sprayer nozzle that is directed towards a rack of white plates. The background is a tiled wall with a spiral faucet. The entire image has a light blue tint. The text is overlaid in the bottom left corner.

Les deu Empreses d'Iniciativa Social (EIS) promogudes per Càritas van donar feina a 759 treballadors i treballadores l'any 2019.

6 Entitats vinculades

Les Empreses d'Iniciativa Social (EIS) i les fundacions vinculades

El 2019, les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya van comptar amb deu Empreses d'Iniciativa Social (EIS) i dues fundacions vinculades: la Fundació Centre Català de Solidaritat (CECAS), que treballa en l'àmbit de les drogodependències, i la Fundació Foment de l'Habitatge Social, que facilita una llar digna a famílies ateses per Càritas.

Càritas aposta per una economia que posi al centre els drets de totes les persones i la cura del planeta, incorporant els principis de **l'economia solidària i de la doctrina social de l'Església catòlica en tot el procés econòmic**: l'obtenció de recursos, el finançament, la producció, la comercialització i el consum.

A través del treball de les deu empreses d'inserció social, de centres especials de treball i d'altres iniciatives socials de l'àmbit laboral, Càritas crea llocs de treball protegits per a persones que no troben una oportunitat en el mercat laboral.

Mitjançant les feines d'inserció, les persones milloren la seva ocupabilitat en un entorn real de producció, desenvolupant les seves competències laborals i personals, amb la finalitat que tinguin les mateixes oportunitats que altres persones amb situacions més normalitzades per accedir a un lloc de treball.

L'any 2019, les deu Empreses d'Iniciativa Social (EIS) van donar feina a **759 treballadors i treballadores**.

APASOMI

Brins
d'oportunitats
En areas. Clonculde

Cartaes
Empresa d'Inserció de Càritas

CECAS
Fundació Centre Català de Solidaritat

ecosol
economia solidària

Fundació Foment de l'Habitatge Social

Fundació Formació i Treball

FUNDACIÓ Joans Rubió i Rubió

FUNDACIÓ volem feina

FUNDACIÓ XAVIER PAULES

Grup GRAPaTs

TROBALLEs
Troballes Empresa d'Inserció, SEU

Els serveis que ofereixen aquestes empreses, entre d'altres, són: reciclatge de residu tèxtil, missatgeria sostenible, mudances i transports, bugaderia, arranjament d'habitatges, lloguer de materials per a càterings, botigues de roba de segona mà, neteja en general (obres, trasllats, establiments comercials, etc.), manteniment de locals, habitatges i comunitats, buidat de locals i trasllat a la deixalleria, jardineria, venda, lloguer i reparació de bicicletes

El volum de gestió de les deu EIS al 2019 va ser de **25,3 milions d'euros**.

6.1 Les Empreses d'Iniciativa Social (EIS)

APASOMI

APASOMI, SLU és l'empresa d'inserció social de Càritas Diocesana de **Terrassa**. El seu objectiu és la inserció laboral de persones en risc d'exclusió social, creant llocs de treball al Vallès Occidental i Oriental.

El procés d'acompanyament es fa a través de professionals, que intervenen amb mesures formatives i pràctiques, dins d'un marc productiu real, des del vincle personal i respectant el ritme individual i corresponsable.

El 2019 van donar feina a **24 persones** amb unes despeses de **481.150,57 euros**.

Brins d'Oportunitats

Brins d'Oportunitats, El és una empresa de serveis de neteja general i manteniment integral. La seva política de contractació

fa un gran èmfasi en la reducció de costos dels seus clients; per això miren d'optimitzar materials, recursos humans i mitjans tecnològics per minimitzar el cost d'un correcte manteniment.

El compromís de Brins no és només amb els seus clients, sinó amb la societat en general, ja que com que és una empresa vinculada a Càritas Diocesana de **Sant Feliu de Llobregat** es regeix pels seus principis i valors. Brins acompanya els treballadors en procés d'inserció en el seu apoderament personal per a la seva futura inclusió en el mercat laboral, de manera que els dona una nova oportunitat.

El 2019 va donar feina a **17 persones** amb amb unes despeses de **291.565,80 euros**.

Cartaes Tàrrega: "Mirem l'horitzó amb un compromís col·lectiu, solidari i integral"

Cartaes, SLU és una empresa d'inserció promoguda per Càritas Parroquial de **Tàrrega**, que neix amb l'objectiu de generar ocupació per a aquelles persones amb dificultats especials per treballar i trobar feina.

El 2019 ha estat un any de creixement tant econòmic com de contractes d'inserció assolits. Van donar feina a **29 persones** i les seves despeses anuals van ser de **516.967,28 euros**.

Durant l'any 2019 van gestionar 1.419,89 tones de cartró, 30,55 Tm de voluminós, 133,86 Tm de fusta, 144 Tm de tèxtil i 54,90 Tm de residu elèctric.

Cal destacar que Cartaes va ser escollida per formar part del Comitè Estratègic Català del projecte europeu SUBTRACT; també va participar en els programes d'acceleració empresarial i en l'11a Setmana Europea de la Prevenció de Residus

Economia Solidària - ecosol

Ecosol és l'empresa d'inserció de Càritas Diocesana de **Girona**. La seva missió és facilitar la inserció laboral de persones que es troben en situació de vulnerabilitat social i laboral. Es tracta d'un projecte empresarial que posa les persones al centre, que cerca la rendibilitat social i que ofereix els màxims estàndards de qualitat en la prestació de serveis i la gestió. Ecosol contribueix al desenvolupament sostenible des del punt de vista mediambiental, econòmic i social.

L'orientació social i la condició d'empresa d'inserció reconeguda fan possible que ecosol mantingui el 70 % de llocs de treball reservats per a persones en risc o en situació d'exclusió social. El compromís d'ecosol és trobar l'equilibri entre la inserció sociolaboral i l'oferta d'un servei professional i de qualitat.

Durant el 2019 es van recollir **291.620 kg de roba** a través dels contenidors i es van cobrir **163 llocs de treball**. Les seves despeses van ser de **2.353.576,67 euros**.

“La feina, una raó per tornar a somriure”. Fundació Formació i Treball

Per a la Fundació Formació i Treball, el 2019 ha estat un nou exercici de creixement, continuant la tendència dels darrers anys. Un any en què han tornat a engegar noves iniciatives i serveis que els han permès ampliar el seu abast i, el que és més important, acompanyar i apoderar els més vulnerables a partir d'una feina digna.

El seu model de treball cerca un triple impacte: social, mediambiental i econòmic.

Aquest creixement progressiu ha convertit la Fundació Formació i Treball (creada el 1992 per Càritas Diocesana de **Barcelona**) en el Grup Formació i Treball, integrat per: Formació i Treball, Fundació Privada, Formació i Treball, Empresa d'Inserció, SLU; Roba Amiga, Empresa d'Inserció, SL; Institut de Formació per a la Inserció Laboral, SLU; Recibaix, Empresa d'Inserció, SL; Amiga ETT Social, i Àngels, Empresa d'Inserció, SLU.

A través del Grup Fundació Formació i Treball, el 2019, es van contractar a **1.180 persones** en empresa ordinària i **448 persones** a les seves empreses d'inserció. També, es van atendre

4.487 persones en diferents itineraris individualitzats de formació per a l'ocupació, d'inserció laboral o d'acompanyament dins les empreses d'inserció.

D'altra banda, gràcies als programes d'entrega social es van lliurar **70.636 menús** i **7.427 entregues no alimentàries** (roba, mobles, joguines i puericultura).

La despesa total efectuada pel Grup Fundació Formació i Treball el 2019 va ser de **19.388.494 euros**.

Fundació Jaume Rubió i Rubió

La Fundació Jaume Rubió i Rubió és una entitat promoguda per Càritas Diocesana de **Lleida**, a la qual està vinculada, per dur a terme la seva acció en el camp de la inserció sociolaboral de persones amb vulnerabilitat o en risc d'exclusió. Ho vol fer a través d'eines educatives que tinguin a la persona com a centre i que la facin participar activament en el seu desenvolupament personal.

Contempla la coordinació o col·laboració efectiva amb entitats religioses, arrelades a la diòcesi de Lleida, que promouen accions d'inserció sociolaboral similars i/o complementàries a les de Càritas Diocesana.

El 2019 van comptar amb **7 llocs** de treball. La despesa total va ser de **156.209,86 euros**.

Fundació Volem Feina

La Fundació Volem Feina, vinculada a Càritas Diocesana de **Solsona**, és una entitat privada sense ànim de lucre amb l'objectiu social de proporcionar i ajudar les persones en risc d'exclusió social mitjançant suport personal i un treball retribuït que els permeti incorporar-se o reincorporar-se dins d'una vida social i laboral actives a través del seu propi treball i esforç.

Tot això és possible a les diferents activitats econòmiques productives i de prestació de serveis que desenvolupen, principalment en l'àmbit mediambiental (reutilització i recuperació de residus, recollida i transport; i gestió d'equipaments públics), i també en l'àmbit de serveis a les persones (transports, mudances, buidatges, transport adaptat per a persones amb dificultat de mobilitat, neteges...).

Des d'aquesta fundació acompanyen i faciliten el canvi, que comença a concretar-se adquirint una formació, hàbits laborals, seguretat, superant dependències... En qualsevol cas acaba produint-se una millora de l'autoestima i de les capacitats per aconseguir la reinserció, o, quan aquesta no és possible, un augment de la qualitat de vida.

El 2019 van comptar amb **20 llocs** de treball. La despesa total va ser de **593.109,36 euros**.

Fundació Xavier Paules

La Fundació Xavier Paules és una fundació privada, sense ànim de lucre, creada l'any 1997 per Càritas Interparroquial de **Cervera**. Des del 2007, la fundació atén a persones que estan en risc i/o exclusió social. La seva tasca es basa en la recollida de material recuperable (mobles, roba, cartró...) i en el manteniment d'espais públics, neteja de trasters...

Als inicis, la majoria de les persones que s'atenien eren autòctones, però amb els anys ha anat canviant i, actualment, la major part de les persones ateses a la fundació són persones immigrants. Moltes d'aquestes persones arriben sense formació laboral i, per tant, amb moltes dificultats per trobar feina. I en aquests moments de crisi econòmica que està vivint la nostra població encara els resulta molt més complicat inserir-se al món laboral.

El 2019 van comptar amb **7 llocs** de treball. La despesa total va ser de **281.225,58 euros**.

**"Si tens cura del planeta, combats la pobresa",
leitmotiv del Grup Grapats**

Grup
GRAPATS

El Grup Grapats està format per dues empreses creades i integrades al 100 % per Càritas Diocesana d'**Urgell**: El Nougrapats i el Centre Especial de Treball.

El Nougrapats és una empresa destinada a la creació de llocs de treball d'inserció per a col·lectius amb risc d'exclusió.

El Centre Especial de Treball està destinat a promoure la creació de llocs de treball protegits per a joves amb discapacitat severa.

Des del Grup Grapats s'ofereixen serveis de paqueteria i punt de recollida, venda de roba, productes de segona mà i comerç just, mudances, buidatges i encàrrecs, servei de bugaderia, recollida de mobles i objectes diversos, lloguer de vaixelles i recollida de residu tèxtil.

El 2019, el Grup Grapats, va gestionar 85 contenidors de residu tèxtil en 44 municipis, a través dels quals es van recollir 380.529 kg de roba, un 8,5 % més que el 2018. Això també ha comportat donar una segona vida útil a 20.755 peces de roba i 4.086 objectes.

A través del Grup Grapats s'ha donat feina a **23 persones**. La despesa efectuada pel grup el 2019 va ser de **522.867,71 euros**.

Troballes, deu anys unint camins i projectes

Troballes és una empresa d'inserció promoguda per la Fundació Jaume Rubió i Rubió de **Lleida** amb la finalitat d'ajudar les persones amb dificultats especials per treballar i trobar feina a aconseguir un nivell d'ocupabilitat suficient, per tal de desenvolupar-se professionalment de manera autònoma i íntegra.

Troballes crea llocs de treball en activitats productives, acompanya les persones en els seus itineraris personalitzats perquè puguin aconseguir un nivell d'ocupabilitat suficient per a la seva inserció en el mercat laboral ordinari i en l'economia social o puguin emprendre el seu propi negoci.

El 2019 van comptar amb **21 llocs de treball**. La despesa total va ser de **799.437,29 euros**.

6.2 Les fundacions vinculades

Centre Català de Solidaritat, Fundació Privada

El Centre Català de Solidaritat (CECAS) és una fundació privada sense ànim de lucre creada l'any 1991 a iniciativa de **Càritas Catalunya** amb el suport dels bisbes de les vuit diòcesis catalanes. Es dedica a l'atenció de persones amb drogodependència, especialment aquelles que es troben en situació d'exclusió social. És un servei de l'Església de Catalunya.

El 2019 ha facilitat serveis d'atenció ambulatoria, centre de dia, comunitat terapèutica, pis de reinserció, pis d'inclusió social i atenció familiar a **144 famílies i 668 persones** amb una inversió d'**1.966.372 euros**.

Fundació Foment de l'Habitatge Social: ara més necessària que mai

La raó de crear la fundació, fa més de 25 anys, va ser impulsar un projecte d'inclusió residencial per a les famílies usuàries de Càritas Diocesana de **Barcelona**, que es trobaven en situació d'exclusió social i/o marginació. Aquest objectiu s'assolia mitjançant la cessió temporal a aquestes famílies d'un habitatge gestionat per la fundació.

És evident que actualment, donada la greu situació social i econòmica que viu el nostre país, aquest objectiu continua més vigent que mai, i la fundació té d'ara endavant importants reptes per tal d'aconseguir que les persones ateses per Càritas puguin accedir a un habitatge d'estada temporal amb un procés social d'acompanyament que culmini amb la seva inclusió residencial i social.

El valor diferencial de la fundació és l'aplicació de plans de treball social integrals que garanteixen la inclusió social mitjançant l'accés a recursos d'habitatge, d'ocupació, de formació, de salut... en definitiva, a lluitar per la plena integració social i l'autonomia personal.

El 2019 van comptar amb **458 habitatges** en els quals van allotjar **1.501 persones** amb una despesa de **3.751.257,88 euros**.

APASOMI

(Càritas Diocesana
de Terrassa)
www.caritasdtr.org/apasomi

Brins d'Oportunitats

(Càritas Diocesana de Sant
Feliu de Llobregat)
www.brinsoportunitats.cat

Cartaes Tàrrega

(Càritas Parroquial de Tàrrega)
www.cartaestarrega.com

**Centre Català de
Solidaritat, Fundació
Privada**

(Càritas Catalunya)
www.cecasfundacio.cat

**Economia Solidària-
ECOSOL**

(Càritas Diocesana de Girona)
www.caritasgirona.cat/ecosol

**Fundació Foment de
l'Habitatge Social**

(Càritas Diocesana de
Barcelona)
www.habitatge-social.org

Fundació Formació i Treball

(Càritas Diocesana de Barcelona)
<https://formacioitreball.org>

**Fundació Jaume Rubió i
Rubió**

(Càritas Diocesana de Lleida)
fundacionjaumerubioirubio.cat

Fundació Volem Feina

(Càritas Diocesana de
Solsona)
www.volemfeina.org

Fundació Xavier Paules

(Càritas Diocesana de Solsona
i Càritas Parroquial de
Cervera)
www.fundacioxavierpaules.cat

Grup Grapats

(Càritas Diocesana d'Urgell)
www.nougrapats.cat

Troballes

(Càritas Diocesana de Lleida)
<http://troballes.org>

7 Comunicació, sensibilització i denúncia

A Càritas la comunicació té un sentit fonamental: volem comunicar per ser capaços de transformar el pensament i l'acció, mobilitzar i conscienciar els agents socials i la ciutadania, especialment a les nostres comunitats cristianes, i també ser capaços d'incidir en les polítiques públiques, amb l'objectiu de lluitar contra la pobresa, la desigualtat i l'exclusió social.

Les accions i els processos de treball més importants el 2019 van ser:

- Les presentacions de ***l'Informe sobre exclusió i desenvolupament social FOESSA-Catalunya***, a partir de l'elaboració del *VIII Informe FOESSA sobre exclusión y desarrollo social en España*. Des de Càritas Catalunya es van organitzar una roda de premsa i tres presentacions: una d'acadèmica, a la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés-Universitat Ramon Llull; una altra al Col·legi d'Economistes de Catalunya, adreçada a entitats del Tercer Sector Social i, finalment, als voluntaris i professionals de les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya, en el marc de la I Escola de Tardor de Càritas Catalunya.

A partir d'aquestes primeres presentacions, diferents Càritas diocesanes en van organitzar de similars a les seves diòcesis.

- **El suport a les accions d'emergència** coordinades per Càritas Española i Caritas Internationalis, centrades, sobretot, en la captació de recursos econòmics. L'any 2019 va ser un malson per a milions de persones de Moçambic (cyclons Idai i Kenneth), la crisi de Veneçuela, el brot epidèmic de l'Ebola a la República Democràtica del Congo, o la crisi alimentària de la Banya d'Àfrica.

- **La visibilització de les causes** que originen les situacions de pobresa, desigualtat i vulneració de drets a mitjançant notes de premsa, rodes de premsa, presentació d'informes, accions a través de les nostres webs i xarxes socials, etc.
- **La denúncia profètica i la incidència política** per tal de millorar la situació de les famílies més fràgils que veuen vulnerats els seus drets a l'habitatge, el treball decent i la salut; o per protegir els menors estrangers sense referents familiars, entre d'altres. En aquesta línia cal destacar les compareixences al Parlament de Catalunya o les reunions amb responsables de diferents departaments de la Generalitat de Catalunya, les diputacions o els ens locals.
- **Les campanyes de sensibilització** per apropar a la ciutadania la realitat de la pobresa i l'exclusió social: "El teu compromís millora el món" (Corpus Christi i Nadal), la Marxa Solidària Mundial convocada per Caritas Internationalis del 17 al 23 de juny, el Dia de les Persones Sense Llar, la Setmana Mundial d'Acció pel Clima, al setembre.
- **La participació en plataformes reivindicatives** com ara: Enllaça't per la Justícia, Església pel Treball Decent, Si cuides el planeta, combats la pobresa, etc.

8 Animació comunitària

› Inclusió social

› Promoció

› Animació

› Servei

› Formació

› Comunitat

I Escola de Tardor de Càritas Catalunya

L'animació comunitària a Càritas és l'acció per la qual es posa a la comunitat cristiana en estat de **resposta davant els reptes de la pobresa i exclusió social**, amb la finalitat de crear les condicions necessàries per a la promoció de les persones i la inclusió social a través dels serveis d'acollida, els projectes de persones grans, infància, dona i família, inserció laboral, salut, etc.

Càritas està cridada a desenvolupar la seva funció d'animació en la societat, contribuint a impulsar la solidaritat i la construcció d'un nou model social, sempre al servei dels pobres.

Per tal de desenvolupar l'animació comunitària, és fonamental que els agents de Càritas (voluntaris i professionals contractats) disposin d'una **formació contínua que els ajudi a donar el millor servei possible a les persones més vulnerables**.

Per aconseguir aquest objectiu, les diferents Càritas diocesanes amb seu a Catalunya organitzen activitats formatives periòdiques, que es complementen a través de l'Escuela de Primavera, l'Escuela de Verano i l'Escuela de la Caridad, coordinades per Càritas Española.

També, des de feia anys, Càritas Catalunya organitzava unes jornades de formació cada dos anys. El 2019 va viure el naixement de la I Escola de Tardor de Càritas Catalunya. Concretament, el 17 de desembre, durant tot el dia, més de 200 agents de les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya es van trobar al Seminari Salesià Martí Codolar de Barcelona.

A l'inici de l'acte hi va intervenir el president de Càritas Catalunya, Francesc Roig, el cap de l'Equip d'Estudis de Càritas Española i secretari tècnic de la Fundació FOESSA, Raúl Flores, i els coordinadors/es a Catalunya de *l'Informe sobre exclusió i desenvolupament social a Catalunya 2018*: Raquel Carrión, Sandra Costa, Miriam Feu, Cora Mazo i Josep Maymí.

Raúl Flores va compartir el vídeo “La realidad que es”, en el qual se’ns convidava a treure’ns les ulleres, a descobrir la realitat de totes les persones i a veure el risc que tenim com a societat i fer-nos responsables d’aquesta realitat.

Raúl Flores va remarcar els principals riscos socials als quals ens enfrontem: la desigualtat, la bretxa de gènere, els canvis demogràfics i la fatiga de la compassió. Va destacar que l’exclusió social a Espanya és de 8,5 milions de persones (el 18,4 % de la població total). Finalment, va introduir algunes dades de la situació social de Catalunya, advertint que l’exclusió social ja afecta gairebé 1,5 milions de persones (un 20 % de la població).

Després d’unes dinàmiques per treballar l’Informe FOESSA-Catalunya 2018, es va fer una reflexió sobre com les polítiques socials haurien de plantejar-se reptes com ara desenvolupar drets, començant per l’habitatge, afavorir un desenvolupament econòmic sostenible, invertir en infància i crear un clima positiu intergeneracional.

La presentació de l’informe va posar de manifest els reptes socials de la comunitat cristiana:

- De la desvinculació... a la creació de comunitat
- De la desigualtat... al compromís i la compassió
- De la desafecció política... a una ciutadania compromesa
- Dels riscos demogràfics... a una societat de les cures

A la tarda es van organitzar grups de treball simultanis i els agents de Càritas van participar en uns tallers organitzats per les comissions de Càritas Catalunya: “Gestió i resistències al canvi”; “Dret i dignitat a l’accés a les necessitats bàsiques: una nova mirada”; “La incidència política a Càritas”; “Diversitat religiosa, estereotips i prejudicis”; “L’itinerari laboral com a eina d’inserció”; i “Construir junts des de l’acció participativa: voluntaris, contractats i participants”.

» Escuela de Primavera

» Escuela de Verano

» Escuela de la Caridad

» Escola de Tardor

» Formació de les Càritas diocesanes

10 Dades econòmiques 2019

Els recursos econòmics són gestionats de manera acurada i fent un control exhaustiu de l'aplicació dels recursos. Els comptes han estat auditats per la consultora Entrelines Auditores, i es poden consultar al web de Càritas Catalunya.

INGRESSOS 2019

45.611.142,30 €

FONTS PRIVADES	30.680.501,47 €	67,27 %
Col·laboradors periòdics (socis)	2.929.365,30 €	6,42 %
Donants	4.891.706,98 €	10,72 %
Campanyes (Corpus, Nadal...) a transferir	2.093.772,21 €	4,59 %
Herències i llegats	11.332.128,10 €	24,85 %
Entitats religioses / Parròquies	1.066.481,06 €	2,34 %
Entitats privades	5.960.930,41 €	13,07 %
Prestació de serveis / Vendes	1.896.131,91 €	4,16 %
Aportació de persones ateses	509.985,50 €	1,12 %
FONTS PÚBLIQUES	12.230.626,68 €	26,81 %
Subvencions d'àmbit europeu	71.943,53 €	0,16 %
Subvencions d'àmbit estatal	115.952,06 €	0,25 %
Subvencions d'àmbit autonòmic	4.471.661,56 €	9,80 %
Subvencions d'àmbit local	4.834.296,13 €	10,60 %
Aportació IRPF aplicat a l'acció social	2.736.773,40 €	6,00 %
ALTRES FONTS	2.700.014,15 €	5,92 %
Aportacions en espècie	1.545.794,45 €	3,39 %
Altres ingressos	1.154.219,70 €	2,53 %

DESPESES 2019

46.373.610,22 €

Acció Social (programes i projectes)	36.220.636,01 €	78,11 %
Gestió i administració	5.105.189,81 €	11,01 %
Dinamització i acompanyament al territori, formació i voluntariat	2.910.885,07 €	6,28 %
Comunicació i sensibilització, captació	1.883.918,10 €	4,06 %
Cooperació internacional (projectes i emergències)	51.151,51 €	0,11 %
Col·laboració amb CECAS	201.829,72 €	0,44 %

RESULTAT DE L'EXERCICI 2019

Total ingressos	45.611.142,30 €
Total despeses	46.373.610,22 €
TOTAL	-762.467,92 €

DETALL DE LES DESPESES DELS PROGRAMES I PROJECTES D'ACCIÓ SOCIAL: 36.220.636,01 €

3.906.463,58 €

10,78 %

Programa d'Acollida i acompanyament

10.778.044,83 €

29,75 %

Programa de Cobertura de les necessitats bàsiques

1.310.379,51 €

3,62 %

Programa de Gent gran

4.740.014,27 €

13,08 %

Programa de Sense llar i habitatge

7.528.694,21 €

20,78 %

Programa de Família i infància

585.084,98 €

1,61 %

Programa de Salut

828.645,29 €

2,29 %

Programa d'Educació i formació per a adults

5.901.920,96 €

16,29 %

Programa d'Inserció sociolaboral i economia social

652.041,23 €

1,80 %

Programa d'Assessoria jurídica

DETALL DE L'ORIGEN PÚBLIC O PRIVAT DELS INGRESSOS 2019

Aportacions privades:	33.380.515,62 €	73,19 %
Aportacions públiques:	12.230.626,68 €	26,81 %
TOTAL INGRESSOS	45.611.142,30 €	

Cuidar i acompanyar les persones a Càritas és una exigència de la nostra identitat. **Voluntaris i treballadors són l'actiu més important que tenim** a l'hora de dur a terme la nostra acció amb els últims de la nostra societat.

Per això, les àrees de Desenvolupament de Persones de les deu Càritas diocesanes catalanes tenen com a finalitat, mitjançant la posada en marxa de procediments d'acollida, acompanyament i formació, **el desenvolupament i la millora contínua** de tots aquells que conformen la gran família de Càritas.

Quan s'incorpora una nova persona voluntària s'inicia un itinerari que fomenta el sentit de pertinença, la participació, la coordinació i la millora de les tècniques d'acció social.

El 2019 vam comptar amb **13.586 persones** als equips de les deu Càritas diocesanes amb seu a Catalunya; d'aquestes, **12.991 eren voluntàries**, i **595, contractades**.

A més d'aquests actius, per tal de desenvolupar els programes i projectes de Càritas, és fonamental el suport de **les comunitats cristianes**, dels **socis** i dels **donants**.

Les tendències observades en els últims tres anys i, sobretot, les conseqüències apreciades arran de la pandèmia de la COVID-19 posen de manifest que **ens cal reinventar** no tan sols el concepte del voluntariat a Càritas, sinó també el de totes aquelles persones contractades i els equips directius de l'organització.

Com caldrà fer les acollides individuals i, sobretot, grupals si s'han de preservar les distàncies sanitàries prescriptives? Haurem d'adaptar els nostres equipaments? Què passarà amb les voluntàries i els voluntaris més grans de 65 anys als quals vam demanar que es confinessin a les seves llars perquè són una població de risc? Podran tornar tots al final del procés de confinament? Ens caldrà, potser, plantejar-nos **una nova captació de relleu generacional** si no volem quedar-nos orfes de mans per afrontar els nous reptes, un cop tornin a obrir al 100 % tots els nostres serveis i projectes? **Podrem resistir econòmicament el nou tsunami de peticions d'ajut que ens arribaran aviat?**

Equips de les Càritas diocesanes:

13.586 persones

Persones voluntàries: **12.991**

Persones contractades: **595**

15.132 col·laboradors (socis, donants...)

Particulars: **13.863**

Empreses: **1.269**

Persones voluntàries:

Dones: **71 %**

Homes: **29 %**

Edats:

Fins a 20 anys: **8,3 %**

De 21 a 40 anys: **6,5 %**

De 41 a 60 anys: **19,8 %**

Més de 61 anys: **65,4 %**

Sigues part de la solució contra la pobresa

Per què fer-se de Càritas?

L'acció de Càritas és possible gràcies a la col·laboració desinteressada de moltes persones.

Fer-se de Càritas és un gest de solidaritat que implica un compromís i una aposta per una societat més justa.

La teva col·laboració anirà destinada als diferents programes que les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya efectuen al nostre territori.

Gràcies per ser part de la solució contra la pobresa.

Col·labora amb nosaltres:

Per donar resposta a les persones necessitades que atensem, hi ha diferents possibilitats de col·laboració amb les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya i amb la mateixa Càritas Catalunya:

- Fer-se voluntari i dedicar una part del temps i dels coneixements als altres.
- Fer-se soci i aportar una quantitat periòdica que cadascú decideix o fer donatius puntuals.
- Possibilitar la inserció laboral oferint llocs de treball o facilitar pràctiques laborals.
- Facilitar el lloguer d'habitatges per a persones necessitades amb la supervisió de Càritas.
- Deixar un llegat o una herència.
- Contractar els serveis de les nostres empreses d'economia social.
- Promoure actes lúdics o esportius en benefici de Càritas.
- Col·laborar a través del nostre programa "Entitats amb Cor", que compta amb el suport d'empreses, fundacions, clubs esportius, universitats i altres entitats.
- Interaccionar i compartir amb les nostres xarxes socials.

Aportacions econòmiques:

ES26 2100 0006 3202 0131 0198

Càritas diocesanes amb seu a Catalunya

C/ Dels Àngels, 18, entresol
08001 Barcelona
Tel.: 934 126 864
info@caritascatalunya.cat
www.caritascatalunya.cat

[www.facebook.com/
Caritas-Catalunya](https://www.facebook.com/Caritas-Catalunya)

[www.twitter.com/
CaritasCataluny](https://www.twitter.com/CaritasCataluny)

[https://www.youtube.com/
channel/UCUMbZsf5rUFDby
HxXRE6UZA](https://www.youtube.com/channel/UCUMbZsf5rUFDbyHxXRE6UZA)

Barcelona

Via Laietana, 5, entresol
08003 Barcelona
Tel.: 933 446 900
infocaritas@caritasbcn.org
<https://caritas.barcelona/>

Girona

Pujada de la Mercè, 8
17004 Girona
Tel.: 972 204 980
caritas@caritasgirona.cat
www.caritasgirona.cat

Lleida

Pl. de Sant Josep, 2
25002 Lleida
Tel.: 973 283 081
caritasdiocesana@caritaslleida.net
www.caritaslleida.net

Sant Feliu de Llobregat

C/ Armenteres, 35
08980 Sant Feliu de Llobregat
Tel.: 936 527 770
secretaria@caritassantfeliu.cat
www.caritassantfeliu.cat

Solsona

Pl. dels Màrtirs, 7
25200 Cervera
Tel.: 973 532 879
secretaria.cdsolsona@caritas.es
www.caritasdiocesanasonsolsona.cat

Tarragona

C/ Armanyà, 16
43004 Tarragona
Tel.: 877 449 866
caritas@caritasdtarragona.cat
www.caritasdtarragona.cat

Terrassa

C/ Duran i Sors, 11
08201 Sabadell
Tel.: 931 433 984
info@caritasdiocesanaterrassa.cat
www.caritasdiocesanaterrassa.cat

Tortosa

C/ Croera, 7
43500 Tortosa
Tel.: 977 441 143
secretaria.cdtortosa@caritas.es
www.caritastortosa.org

Urgell

C/ Bisbe Guitart, 27-29
25700 La Seu d'Urgell
Tel.: 973 351 266
caritas.cdurgell@caritas.es
www.caritasurgell.cat

Vic

C/ Torras i Bages, 4 baixos
08500 Vic
Tel.: 938 860 483
correu.cdvic@caritas.es
www.caritasbv.cat